

اداره آموزش و پرورش منطقه ۴ تهران

دبیرستان نمونه دولتی ابوعلی سینا متوسطه دوم

نام و نام خانوادگی:

تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۳/۷

رشته: انسانی

پایه: یازدهم

امتحان: علوم و فنون ادبی ۲

کلاس:

مدت زمان: ۷۵ دقیقه

تعداد صفحات: ۴

نام دبیر: آقای محمدی

شماره صندلی:

ردیف فرزندان خوبم با یاد خدا و ذکر صلوات بر پیامبر مهربانی‌ها و خاندان مطهرش به سوالات زیر با دقت پاسخ دهید.

الف) تاریخ ادبیات (۲ نمره)

۰/۲۵	معروفترین شاعر قرن نهم که کتاب بهارستان را به سبک گلستان نوشت نام ببرید.	۱								
۰/۷۵	موارد مربوط را به هم وصل کنید. (یک مورد اضافی است) الف) مرصادالعباد ب) لمعات ج) المعجم ۱- سیر و سلوک عارفانه در قالب نظم و نثر ۲- علم عروض قافیه، بدیع و نقد شعر ۳- بیان سلوک دین و تربیت نفس انسانی ۴- ناهنجاری‌های اجتماعی به شیوه‌ی تمثیل	۲								
۰/۷۵	ویژگی غزل‌های بیدل دهلوی را بیان کنید. (سه مورد)	۳								
۰/۲۵	خَلِّاق المعانی ثانی لقب کدام شاعر است؟	۴								
	سبک‌شناسی (۲ نمره)									
۰/۵	در ارتباط با ویژگی‌های فکری سبک خراسانی و عراقی کدام مورد صحیح نیست؟ <table><tr><td>خراسانی</td><td>عراقی</td></tr><tr><td>الف) وصال</td><td>فراق</td></tr><tr><td>ب) باور به قضا و قدر</td><td>باور به اختیار و اراده</td></tr><tr><td>ج) بازتاب اندک علوم در شعر</td><td>بازتاب بیشتر علوم در شعر</td></tr></table>	خراسانی	عراقی	الف) وصال	فراق	ب) باور به قضا و قدر	باور به اختیار و اراده	ج) بازتاب اندک علوم در شعر	بازتاب بیشتر علوم در شعر	۵
خراسانی	عراقی									
الف) وصال	فراق									
ب) باور به قضا و قدر	باور به اختیار و اراده									
ج) بازتاب اندک علوم در شعر	بازتاب بیشتر علوم در شعر									
۰/۵	عبارت درست و نادرست را مشخص کنید. الف) کوشش شاعر سبک هندی مضمون‌یابی و ارائه خیال خاص و معنی برجسته است یعنی یافتن فکری جزئی اما تازه و نگفته ب) نثر مصنوع سبک هندی حلاوت و فخامت نثر فنی قرن‌های ششم و هفتم را دارد و هر چه هست تکلف و بی‌ذوقی و غلط پردازی است. درست ☐ نادرست ☐ درست ☐ نادرست ☐	۶								
۰/۵	علّت رواج فرهنگ لغت در نثر دوره‌ی هندی چه بود؟	۷								
۰/۵	چرا زبان سبک هندی را باید زبانی واقع‌گرا قلمداد کرد؟	۸								

	زیباشناسی (۶ نمره)	
۱	نوع تشبیه و ارکان آن را در بیت زیر مشخص کنید. «عشق دریایی کرانه ناپدید کی توان کردن شنا ای هوشمند»	۹
۰/۵	در بیت زیر یک تشبیه بیابید و سپس نوع آن را مشخص کنید. «کنار نام تو لنگر گرفت کشتی عشق بیا که یاد تو آرامشی است طوفانی»	۱۰
۰/۵	در بیت زیر کدام واژه مجاز است معنای غیر حقیقی آن را بنویسید. «به یاد روی شیرین بیت می گفت چو آتش تیشه می زد کوه می سفت»	۱۱
۰/۵	مجاز و قرینه‌ی آن را در بیت زیر مشخص کنید. «دست فلک ز کارم وقتی گره گشاید کز یکدیگر گشایی زلف گره گشا را»	۱۲
۰/۷۵	کدام بیت، استعاره مکنیه و تشخیص دارد؟ دلیل خود را بنویسید. الف) ای نسیم سحر آرامگه یار کجاست منزل آن مه عاشق کش عیار کجاست ب) ای گل تازه که بویی ز وفا نیست تو را خبر از سرزنش خار جفا نیست تو را	۱۳
۰/۵	استعاره‌های به کار رفته در بیت زیر کدام رکن باقی مانده از تشبیه است؟ الف) دلا تا کی در این زندان فریب این و آن بینی ب) یکی زین چاه ظلمانی برون شو تا جهان بینی	۱۴
۰/۵	تشبیه مشخص شده در بیت زیر را به استعاره (مکنیه یا مصرّحه) تبدیل کنید. «دگر باره خیاط باد صبا بر اندام گل دوخت رنگین قبا»	۱۵
۱	در ابیات زیر ابتدا کنایه را مشخص کنید. سپس مفهوم کنایه آن را بنویسید. الف) نقشی بر آب می‌زنم از گریه حالیا تا کی شود قرین حقیقت مجاز من ب) همت مردانه می‌خواهد گذشتن از جهان یوسفی باید که بازار زلیخا بشکند	۱۶
۰/۵	مفهوم کنایه‌های مشخص شده را بنویسید. «دامن‌کشان که می‌روی امروز بر زمین فردا غبار کالبدت بر هوا رود»	۱۷

۱۸	در بیت زیر کدام آرایه وجود ندارد؟ سعدی شیرین زبان این همه شور از کجا الف) مجاز □ (ب) تشبیه □ (ج) تشخیص □ (د) کنایه □ شاهد ما آیتی است و ین همه تفسیر او	۰/۲۵						
	موسیقی شعر (۶ نمره)							
۱۹	با خوانش درست بیت زیر، مرز پایه‌های آوایی آن را مشخص کنید. یکی نغز بازی کند روزگار که بنشاندت پیش آموزگار	۱						
۲۰	وزن واژه‌های خوشه‌های هجایی زیر را بنویسید. الف) - U U - (ب) U U - - وزن واژه‌های خوشه‌های هجایی زیر را بنویسید.	۰/۵						
۲۱	کدام مصراع از نظر تعداد رکن با بقیه متفاوت است؟ الف) خدایا تو دانی که بر ما چه آمد □ (ب) ز کوی یار می‌آید نسیم باد نوروزی □ ج) مرا گه‌گه به دردی یاد می‌کن □ (د) یا رب از عرفان مرا پیمانه‌ای سرشار ده □	۰/۲۵						
۲۲	کدام یک از دو بیت زیر دارای وزن همسان دولختی است؟ الف) شعر من زان سوزناک آمد که غم خاطر گوهرفشانم سوخته است □ ب) صبح برآمد ز کوه چون مه نخشب ز چاه ماه برآمد به صبح چون دم ماهی ز آب □	۰/۲۵						
۲۳	بیت زیر را متناسب با پایه‌های آوایی تفکیک کنید سپس وزن واژه و خوشه‌های هجایی هر یک را بنویسید. ای به ازل بوده و نابوده ما وی به ابد زنده و فرسوده ما	۲						
	<table><tr><td>پایه‌های آوایی</td><td></td></tr><tr><td>نشانه‌های هجایی</td><td></td></tr><tr><td>وزن</td><td></td></tr></table>	پایه‌های آوایی		نشانه‌های هجایی		وزن		
پایه‌های آوایی								
نشانه‌های هجایی								
وزن								
۲۴	کدام یک از مصراع‌های زیر، دارای دو وزن هستند مشخص کنید و با تقطیع هجایی هر دو وزن آن را بنویسید. الف) باغ سلام می‌کند، سرو قیام می‌کند □ (ب) ای صاحب کرامت، شکرانه سلامت □	۲						

	نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)	
۲/۵	با توجه به شعر زیر، موارد خواسته شده را بیابید و بنویسید. « آتش است آب دیده‌ی مظلوم چون روان گشت، خشک و ترسو زد تو چو شمع‌ی از او هراسان باشد کاول آتش ز شمع، سر سوزد»	۲۵
	قالب شعر	
	نمونه‌ای برای رابطه معنایی تضاد	۲۶
	« مشبّه به » در بیت اوّل	۲۷
	نوع تشبیه در بیت دوم	۲۸
	محتوا و پیام اثر:	۲۹
۱/۵	ویژگی‌های زبانی، ادبی و فکری نوشته زیر را بنویسید. (از هر کدام یک مورد) « چون در این آیات تأمل کنند، بهار توحید از دل ایشان سر بزند. درخت معرفت به بار آید، چشمه‌ی حکمت گشاید، یاسمین شوق برده‌د.» الف) ویژگی زبانی: ب) ویژگی ادبی: ج) ویژگی فکری:	۳۰
	تارک قلبتان همیشه شاد باد.	
	محمدی	
	نمره با عدد	نمره با حروف
	امضا و تاریخ	